

Makro: Dış ticaret açığında kayda değer iyileşme

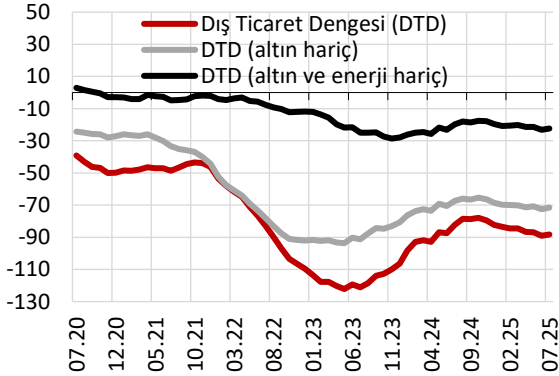
Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre temmuz ayında dış ticaret açığı bir önceki yıl aynı ayına göre 0,9 milyar \$ azalışla 6,4 milyar \$ oldu. Böylece dış açık 12 aylık birikimli olarak 88,3 milyar \$'a geriledi. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre dış açık aylık bazda belirgin iyileşme kaydederken, çekirdek göstergelerdeki iyileşme görece sınırlı kaldı. Dış dengedeki iyileşmeye hem ihracattaki artış hem de ithalattaki düşüş katkı yaptı.

Temmuz ayı ile birlikte hizmet gelirlerinin mevsimsel olarak artan katkısının da etkisiyle cari dengenin fazla vermeye başlayacağı bir döneme giriyoruz. Temmuz-Ekim döneminde birikimli olarak 8 milyar \$ civarında bir fazla görmemiz mümkün. Bu çerçevede yıl sonunda cari açığın 20 milyar \$ civarında (GSYİH'ye oranla %1,3) gerçekleşeceğini değerlendiriyoruz. Cari dengenin dönemsel etkilerle fazla verecek olması döviz kuru ve ödemeler dengesi açısından olumlu bir gelişme.

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre, temmuz ayında ihracat yıllık bazda %11,0 artışla 25,0 milyar \$, ithalat ise yıllık %5,4 artışla 31,4 milyar \$ seviyesinde gerçekleşti. Böylece temmuz ayında dış ticaret açığı bir önceki yıla göre 0,9 milyar \$ azalışla 6,4 milyar \$ oldu. Dış ticaret açığı yılın ilk yedi ayında 55,9 milyar \$ olurken, 12 aylık birikimli olarak 89,2 milyar \$'dan 88,3 milyar \$'a geriledi (Tablo 1 ve Grafik 1).

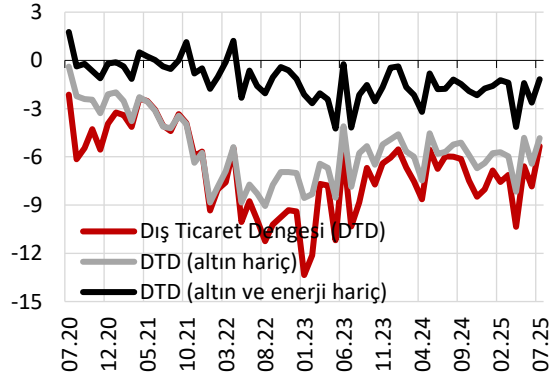
Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) verilere göre dış ticaret dengesi önemli iyileşme kaydetti ve 2021 yılı son çeyreğinden bu yana en düşük değerini aldı. Aylık bazdaki iyileşme, altın ithalatındaki belirgin yavaşlama ve enerji ithalatında uluslararası fiyatlardaki geri çekilmenin olumlu etkisi dışlandığında dahi korundu (Grafik 2). Ancak çekirdek göstergeler manşetin aksine son 1 yılın en düşük seviyesinde.

Grafik 1. Dış Ticaret Dengesi (12 aylık birikimli, milyar \$)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Grafik 2. Dış Ticaret Dengesi (mev. ard., milyar \$)

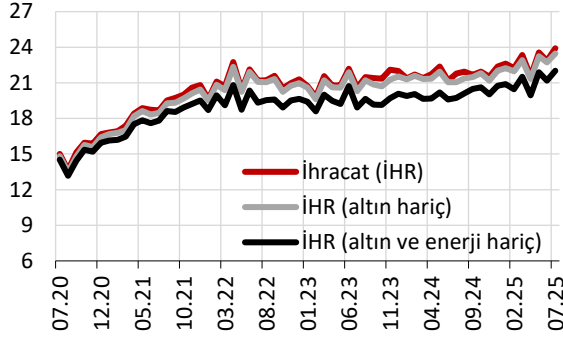
İhracat

İhracat (m.a.) temmuzda aylık bazda %4,6 arttı (Tablo 3, Grafik 3). Altın ihracatı temmuzda aylık 443 milyon \$ ile son 3 aylık ortalamasının (228 milyon \$) üzerinde gerçekleşti. Haziran ayında petrol fiyatlarındaki artışın etkisiyle aylık %14,5 artış gösteren enerji ihracatı (m.a.), fiyatlardaki geri çekilmenin etkisiyle temmuzda %5,3 azaldı. Böylelikle altın ve enerji hariç ihracattaki (m.a.) aylık artış %3,9 oldu.

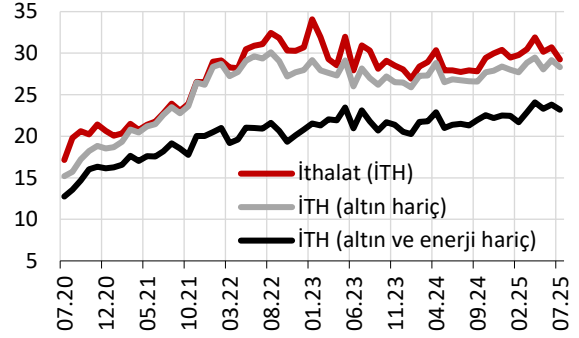
Bölgesel ihracat verilerine göre (m.a.), AB-27 ülkelerine yapılan ihracat, paritedeki yükselişe (1,15→1,17) rağmen aylık bazda azaldı. AB-27 dışında kalan bölgelere yapılan ihracatta ise Yakın ve Orta Doğu Bölgesinde daha kuvvetli olmak üzere genele yayılan artış görüldü. (Grafik 5 ve 6, Tablo 3).

Mal gruplarına göre (m.a.) ise ihracattaki artış genele yayıldı. Aylık artış yatırım mallarında %8,8 olurken, ara malları ve tüketim mallarında sırasıyla %4,4 ve %4,1 oldu (Grafik 7 ve 8, Tablo 3).

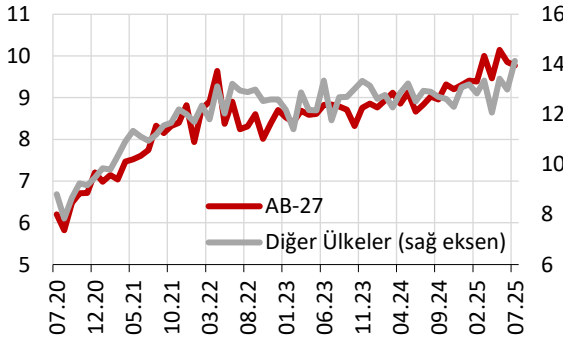
Grafik 3. İhracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

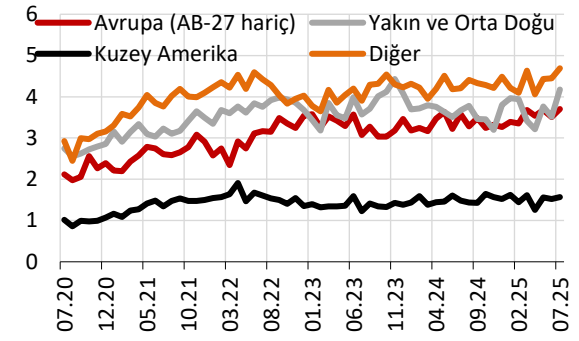
Grafik 4. İthalat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

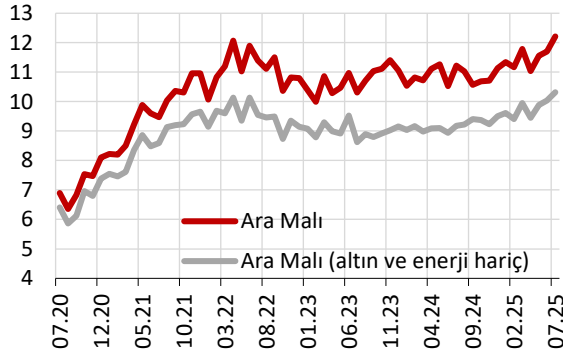
Grafik 5. Bölgesel ihracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

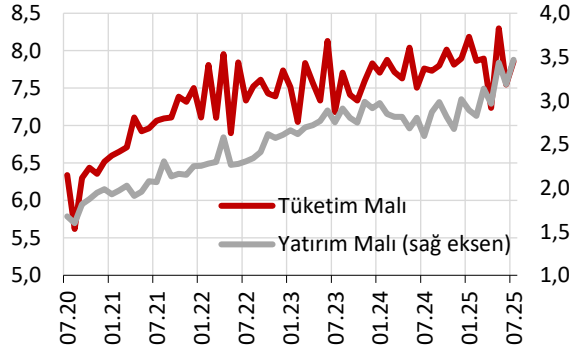
Grafik 6. Bölgesel ihracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 7. Ara Mali İhracatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 8. Yatırım ve Tüketim Mali İhracatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

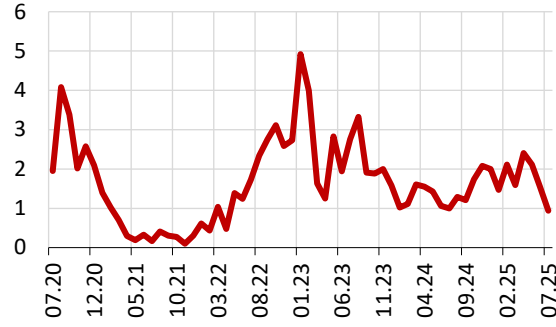
İthalat

İthalat (m.a.) aylık bazda %4,7 geriledi (Grafik 4, Tablo 3). **Altın ithalatı** 943 milyon \$ ile Mayıs 2022'den bu yana en düşük seviyede, 12 aylık birikimli olarak 20,5 milyar \$ seviyesinde gerçekleşti (Grafik 9). **Enerji ithalatı** (m.a.) jeopolitik gelişmelerin petrol fiyatları üzerindeki olumsuz etkisinin sönümlenmesiyle aylık bazda %4,4 azaldı. Altın ve enerjideki düşüşü dışladığımızda çekirdek ithalattaki (m.a.) aylık düşüş %2,6 ile daha sınırlı oldu.

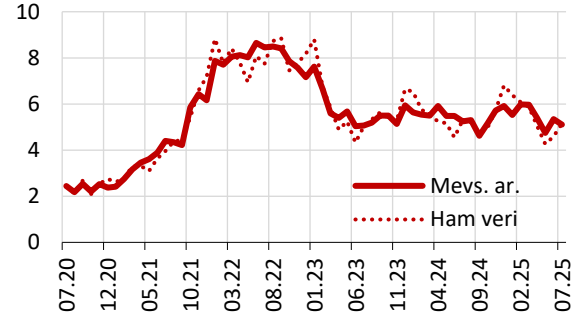
Çekirdek ithalattaki azalışta altın ve enerji hariç ara malı ithalatındaki %5,2 azalış ile tüketim malları ithalatındaki %2,0 düşüş etkili oldu. Diğer yandan, yatırım malı ithalatı %2,1 arttı (Grafik 11-12). Mücevherat ithalatındaki düşüş devam etti. Mücevherat hariç bakıldığında tüketim malı ithalatının

aylık %0,6 azaldığı görülüyor (Grafik 12, Tablo 3). Bu gelişmeler neticesinde altın ve enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı (m.a.) %89,0'dan %94,9'a yükseldi (Grafik 13).

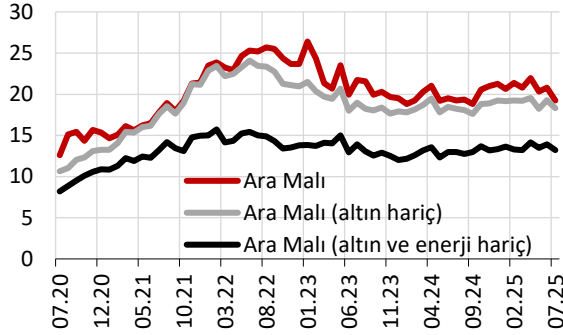
Grafik 9. Altın İthalatı (milyar \$)

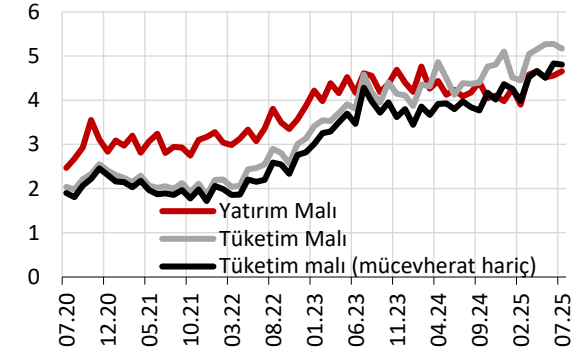
Grafik 10. Enerji İthalatı (milyar \$)

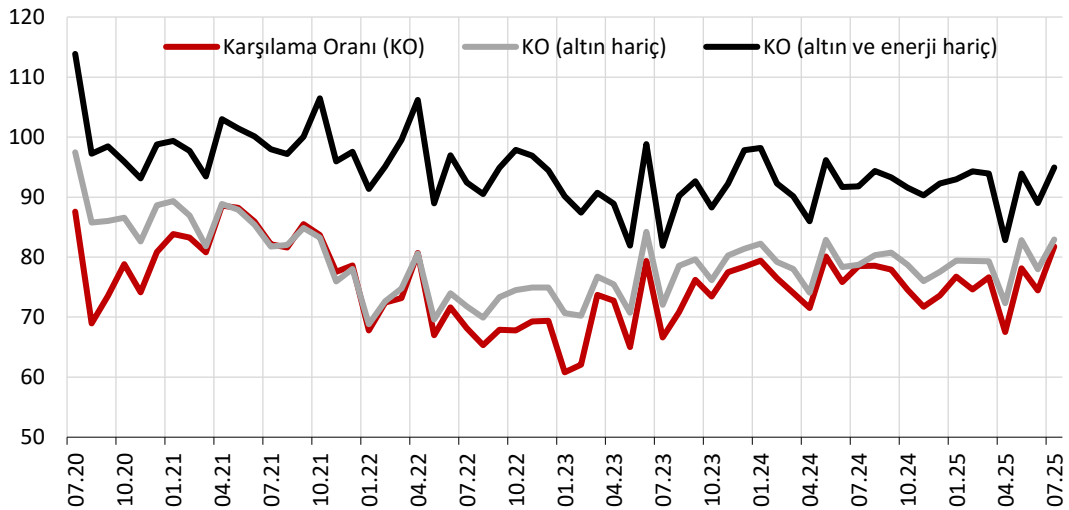
Grafik 11. Ara Mali İthalatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 12. Yatırım ve Tüketim Mali İthalatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 13. İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (% mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Tablo 1. Dış Ticaret (Ham Veri, milyar dolar)

	2020	2021	2022	2023	2024	12 Ay Birikimli Temmuz 2025	İlk 7 Ay 2024	2025
Dış Ticaret Dengesi	-49,9	-46,2	-109,5	-106,3	-82,2	-88,3	-49,8	-55,9
İhracat	169,6	225,2	254,2	255,6	261,8	269,4	148,7	156,4
İthalat	219,5	271,4	363,7	362,0	344,0	357,7	198,5	212,2
Dış Ticaret Dengesi (altın ve enerji hariç)	-3,0	-2,1	-11,9	-27,9	-19,6	-22,3	-15,3	-18,0
İhracat (altın ve enerji hariç)	162,5	213,2	234,8	234,9	241,7	249,9	136,4	144,6
İthalat (altın ve enerji hariç)	165,4	215,2	246,7	262,8	261,3	272,3	151,7	162,6
Dış Ticaret Dengesi (altın)	-22,7	-1,9	-17,5	-25,7	-13,6	-16,7	-6,8	-10,0
Altın ihracatı	2,5	3,6	2,9	4,3	3,5	3,8	1,9	2,2
Altın ithalatı	25,2	5,5	20,4	30,0	17,1	20,5	8,8	12,2
Dış Ticaret Dengesi (enerji)	-24,2	-42,2	-80,1	-52,7	-49,0	-49,2	-27,7	-27,8
Enerji ihracatı	4,7	8,5	16,4	16,4	16,6	15,7	10,4	9,6
Enerji ithalatı	28,9	50,7	96,5	69,1	65,6	65,0	38,0	37,4
İhracat	169,6	225,2	254,2	255,6	261,8	269,4	148,7	156,4
İhracat (AB-27)	70,0	93,1	103,0	104,3	108,5	113,8	62,4	67,8
İhracat (AB-27 Dışı)	99,6	132,2	151,1	151,3	153,3	155,6	86,3	88,6
İhracat (Diğer Avrupa)	24,4	31,5	36,6	39,7	40,1	41,4	22,5	23,8
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	31,3	38,4	45,0	45,6	43,6	43,7	24,8	24,8
İhracat (Kuzey Amerika)	11,2	16,4	18,8	16,5	18,1	18,2	10,2	10,3
İhracat (Diğer)	32,7	45,9	50,7	49,6	51,5	52,3	28,8	29,6
İhracat (Yatırım Malları)	19,8	24,8	29,0	33,7	33,9	36,4	18,8	21,2
İhracat (Ara Malları)	80,3	115,2	133,4	129,0	130,6	134,8	75,5	79,6
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	73,2	103,1	114,1	108,3	110,6	115,3	63,2	67,9
İhracat (Tüketim Malları)	68,3	83,8	89,8	90,7	93,7	94,1	52,7	53,1
İthalat	219,5	271,4	363,7	362,0	344,0	357,7	198,5	212,2
İthalat (Yatırım Malları)	31,8	35,9	40,5	52,7	50,6	51,8	29,3	30,5
İthalat (Ara Malları)	163,0	210,1	292,4	261,3	238,3	246,2	138,5	146,5
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	137,8	204,6	272,0	231,3	221,2	225,7	129,7	134,3
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	108,9	154,0	175,4	162,2	155,6	160,7	91,7	96,9
İthalat (Tüketim Malları)	24,1	24,9	30,5	47,6	54,5	58,8	30,4	34,8
Mücevherat İthalatı	1,4	1,6	3,0	3,9	7,8	7,2	4,0	3,4
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	22,7	23,4	27,5	43,7	46,7	51,7	26,4	31,4
Karşılama Oranı	77,0	83,1	69,8	71,1	76,2	75,5	74,9	73,7
Karşılama Oranı (altın hariç)	85,7	83,7	73,2	76,0	79,1	78,9	77,4	77,1
Karşılama Oranı (altın ve enerji hariç)	97,8	99,2	95,2	89,9	92,7	92,1	90,2	89,2

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 2. Dış Ticaret (Ham Veri, milyar dolar)

	Nis.25	May.25	Haz.25	Tem.25	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3*
Dış Ticaret Dengesi	-12,1	-6,6	-8,2	-6,4	-22,3	-22,5	-26,9	-6,4
İhracat	20,8	24,8	20,5	25,0	69,1	65,3	66,1	25,0
İthalat	32,9	31,5	28,7	31,4	91,4	87,8	93,0	31,4
Dış Ticaret Dengesi (altın ve enerji hariç)	-6,2	-1,9	-3,6	-2,2	-3,6	-4,2	-11,7	-2,2
İhracat (altın ve enerji hariç)	19,2	23,2	19,0	23,1	64,5	60,1	61,4	23,1
İthalat (altın ve enerji hariç)	25,4	25,1	22,5	25,3	68,0	64,3	73,0	25,3
Dış Ticaret Dengesi (altın)	-2,2	-1,8	-1,4	-0,5	-5,0	-4,1	-5,4	-0,5
Altın ihracatı	0,2	0,3	0,1	0,4	0,8	1,1	0,7	0,4
Altın ithalatı	2,4	2,1	1,6	0,9	5,8	5,2	6,1	0,9
Dış Ticaret Dengesi (enerji)	-3,7	-3,0	-3,2	-3,8	-13,7	-14,2	-9,9	-3,8
Enerji ihracatı	1,3	1,3	1,4	1,4	3,8	4,1	4,1	1,4
Enerji ithalatı	5,1	4,3	4,6	5,2	17,5	18,3	13,9	5,2
İhracat	20,8	24,8	20,5	25,0	69,1	65,3	66,1	25,0
İhracat (AB-27)	9,2	10,9	9,4	10,1	28,3	28,3	29,4	10,1
İhracat (AB-27 Dışı)	11,6	14,0	11,2	14,8	40,8	37,0	36,7	14,8
İhracat (Diğer Avrupa)	3,3	3,7	3,1	3,9	10,5	9,7	10,2	3,9
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	3,0	3,8	2,8	4,3	11,5	10,9	9,7	4,3
İhracat (Kuzey Amerika)	1,3	1,7	1,3	1,7	5,0	4,3	4,3	1,7
İhracat (Diğer)	4,0	4,7	3,9	4,9	13,9	12,1	12,6	4,9
İhracat (Yatırım Malları)	2,9	3,6	2,8	3,7	9,3	8,2	9,3	3,7
İhracat (Ara Malları)	10,8	12,2	10,7	12,8	33,0	33,0	33,8	12,8
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	9,3	10,6	9,2	11,0	28,3	27,8	29,1	11,0
İhracat (Tüketim Malları)	6,8	8,6	6,5	7,9	25,6	23,2	21,9	7,9
İthalat	32,9	31,5	28,7	31,4	91,4	87,8	93,0	31,4
İthalat (Yatırım Malları)	4,6	4,6	4,2	5,4	12,9	11,7	13,4	5,4
İthalat (Ara Malları)	22,8	21,3	19,4	20,5	62,5	62,5	63,5	20,5
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	20,4	19,2	17,9	19,5	56,7	57,3	57,4	19,5
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	15,4	14,9	13,3	14,4	39,2	39,0	43,5	14,4
İthalat (Tüketim Malları)	5,4	5,6	5,1	5,3	15,7	13,4	16,0	5,3
Mücevherat İthalatı	0,7	1,0	0,3	0,3	2,7	1,2	1,9	0,3
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	4,7	4,6	4,8	5,1	13,0	12,2	14,1	5,1
Karşılama Oranı	63,2	78,9	71,5	79,5	75,6	74,4	71,1	79,5
Karşılama Oranı (altın hariç)	67,5	83,4	75,1	80,5	79,8	77,7	75,2	80,5
Karşılama Oranı (altın ve enerji hariç)	75,7	92,4	84,1	91,5	94,8	93,4	84,0	91,5

*Temmuz ayı verisidir

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 3. Dış Ticaret (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	Nis.25	May.25	Haz.25	Tem.25	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3*
İhracat	-7,8	9,5	-3,0	4,6	0,7	3,6	-0,3	5,6
İhracat (altın hariç)	-6,9	9,0	-2,2	3,3	1,7	3,2	0,3	4,7
Enerji ihracatı	-1,5	-2,7	14,5	-5,3	1,6	17,1	0,3	2,5
İhracat (altın ve enerji hariç)	-7,3	9,8	-3,2	3,9	1,7	2,4	0,3	4,8
Altın ihracatı	-51,2	56,0	-62,3	246,5	-44,7	34,9	-37,2	94,0
İhracat (AB-27)	-5,4	7,2	-2,8	-0,8	3,7	3,5	2,3	-0,5
İhracat (AB-27 Dışı)	-9,6	11,3	-3,2	8,8	-1,4	3,6	-2,3	10,2
İhracat (Diğer Avrupa)	-3,7	3,9	-4,6	5,5	-4,9	6,0	2,9	3,6
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	-6,0	17,2	-6,5	18,7	-4,3	8,4	-7,4	19,4
İhracat (Kuzey Amerika)	-22,2	23,9	-2,5	3,2	8,9	-1,0	-7,5	8,5
İhracat (Diğer)	-12,5	9,2	0,5	5,4	0,3	-0,3	-0,1	8,8
İhracat (Yatırım Malları)	-5,5	15,9	-7,2	8,8	0,7	4,1	8,3	8,5
İhracat (Ara Malları)	-6,4	4,7	1,2	4,4	-0,8	5,4	0,0	6,8
Ara Mali İhracatı (altın ve enerji hariç)	-5,0	4,6	1,6	2,8	1,1	3,0	1,4	5,4
İhracat (Tüketim Malları)	-8,4	14,7	-9,1	4,1	1,9	0,9	-3,6	2,1
İthalat	4,7	-5,4	1,8	-4,7	7,6	-0,1	3,4	-5,4
İthalat (altın hariç)	2,1	-4,9	3,9	-2,9	5,0	0,7	2,5	-2,0
İthalat (altın ve enerji hariç)	5,2	-3,2	2,2	-2,6	3,7	-0,2	6,1	-2,2
Enerji ithalatı	-9,6	-12,2	12,5	-4,4	10,7	4,1	-11,4	-1,1
Altın ithalatı	50,8	-12,0	-26,6	-39,2	66,4	-11,1	17,2	-53,4
İthalat (Yatırım Malları)	1,5	-2,8	0,9	2,1	-4,4	5,2	7,7	1,7
İthalat (Ara Malları)	5,7	-7,4	2,3	-7,5	9,5	0,0	0,5	-8,5
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	7,1	-4,7	3,2	-5,2	3,8	-0,2	3,6	-4,7
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	1,9	-6,8	5,7	-5,0	5,8	1,1	-0,9	-3,8
İthalat (Tüketim Malları)	2,1	2,3	0,0	-2,0	11,5	-4,5	12,0	-1,2
Mücevherat İthalatı	-5,2	54,2	-42,0	-17,3	34,6	-41,2	35,3	-35,4
Tüketim Mali İthalatı (mücevherat hariç)	3,0	-3,2	7,1	-0,6	8,3	1,7	9,7	2,9

*Temmuz ayı verisidir

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizzat bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

